ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ GASTON GUILLOT

ΕΝΑΣ ΑΚΟΥΣΙΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ

Ἐκείνη ἀντιμετώπιζε τὸ λυσασμένο σύζυγό της ἡρωϊκά.

Φλογισμένος ἀπ' τὸν πυρετό, ὁ κοκκαλιάρης καὶ στεγνὸς ἐκεῖνος κατάδικος, μὲ κύτταξε περίεργα μόλις ἄκουσε τὴν ἰδιότητά μου, κι' ἔπειτα ξέσπασε σὲ σαρκαστικὰ γέλια.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μοῦ φάνηκε σὰν κολασμένος ποὺ καιγόταν στὶς φλόγες τοῦ Ἅδη. Ὡστόσο ἡμέρεψε λιγάκι, ἔριξε μιὰ ματιὰ στὰ ἄλλα — ἄδεια αὐτὰ — κρεββάτια τοῦ νοσοκομείου τῶν φυλακῶν, κι' ἔπειτα, συνοδεύοντας τὰ λόγια του μὲ καγχασμοὺς τρελλοῦ, ἄρχισε νὰ μοῦ λέη:

— Χά... Χά... Χά... Εἶστε δημοσιογράφος, ἔ;... Δημοσιογράφος;... Κι' ἤρθατε γιὰ ἐντυπώσεις;... Διψᾶτε νὰ προσφέρετε στὸ ἄπονο Κοινὸ συναρπαστικὰ ρεπορτάζ γιὰ τὴν τρισάθλια ζωή μας;... Γιὰ τὰ ἐγκλήματά μας;... Γιὰ τὶς λαχτάρες μας καὶ τὶς ἀγωνίες μας;... Ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, ἀκοῦστε με... Ἀκοῦστε καὶ φρίξετε μὲ τὴ δικαιοσύνη τῆς κοινωνίας σας.

Σταμάτησε λαχανιασμένος. Ἔπειτα ἐξακολούθησε:

— Ἀκοῦστε τὸ ἔγκλημά μου, γιὰ τὸ ὁποῖο εἶμαι καταδικασμένος νὰ περάσω ὅλη μου τὴ ζωὴ στὴ φυλακή...

... Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ἤμουν δάσκαλος σ' ἕνα κουτσοχῶρι τῆς Ὠβέρνης... Ζοῦσα φτωχικὰ καὶ δίχως ἀπαιτήσεις, ἀπ' τὸν μικρὸ μισθό μου ἔστελνα πότε-πότε λίγα χρήματα καὶ στὴ γρηᾶ μου μητέρα καὶ περνοῦσα τὸν καιρό μου προσπαθῶντας νὰ γεμίσω τὰ ξεροκέφαλα τῶν ἀγραμμάτων τοῦ χωριοῦ μὲ πέντε κολλυβογράμματα καὶ πασχίζοντας συγχρόνως νὰ ἡμερέψω λίγο τὸν ἀνυπόταχτο χαρακτῆρα τους...

... Μὲ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ δὲν τὰ πήγαινα καλά. Κατσικοκλέφτες καὶ κουγατζῆδες ὅλοι τους, τραχειοὶ καὶ σκληρόψυχοι, βουτηγμένοι στὰ χρέη καὶ φτωχοὶ σὰν τὴν ἄκαρπη καὶ στέρφα γῆ τους, δὲν μποροῦσαν νὰ χωνέψουν ἕναν ἄνθρωπο ποὺ στεκόταν σὲ κάποιο ἐπίπεδο καλύτερο ἀπ' τὸ δικό τους.

... Κουτσὰ-στραβὰ ὡστόσο, πέρασαν ἔτσι δυὸ χρόνια. Μιὰ μέρα — ἡλιοβασίλεμα κοντὰ — ἐκεῖ ποὺ γυρνοῦσα στὸ σπίτι μου, περνῶντας ἀπὸ ἕνα λασπερὸ καὶ στενὸ σοκκάκι, σταμάτησα πίσω ἀπὸ κάποιο φράχτη, μὲ τὴν ἐλπίδα ν' ἀντικρύσω τὴν ψυχοκόρη τοῦ μπάρμπα Γκραμπί, μιὰ στρουμπουλὴ καὶ ροδομάγουλη, μὰ κι' ἀνημέρευτη χωριατοπούλα, τὴ Μανταλέν...

... Μῆνες τὴν ἀγαποῦσα, καὶ μῆνες τυραννιόμουν νὰ τὴν καταφέρω νὰ σηκώση τὰ πάντα βλοσυρά της μάτια ἐπάνω μου, μὰ τοῦ κάκου...

... Τελευταῖα ὅμως, κάτι μοῦλεγε κρυφὰ στὴν ψυχή μου, πὼς ἡ Μανταλὲν — κατρτσιόζα καὶ τσαχπίνα Εὔα κι' αὐτή, ὅπως ὅλες ἡ γυναῖκες — ἄρχιζε νὰ τσιμπᾶη στὰ δολώματα ποὺ τῆς ἔριχνα.

... Γι' αὐτὸ κι' ἐκείνη τὴ βραδειά, εἶχα ἀποφασίσει μὲ κάθε τρόπο νὰ τὴν ἀντιμετωπίσω, θέλοντας νὰ δώσω μιὰ λύσι ὁποιαδήποτε στὴν τυραννικὴ ἀγάπη μου γι' αὐτήν...

... Μὰ τόσο μὲ εἶχε τυφλώσει ἡ ἀγάπη — δυναμωμένη κόλας ἀπ' τὴν ἐκνευριστικὴ πλῆξι τῆς μονότονης ζωῆς μου σ' αὐτὰ τὰ ἀτόμερα κατσάβραχα — ὥστε δὲν πρόσεξα τὸν ψυχοπατέρα της, ἕναν σωστὸ κτηνάνθρωπο, πού, κρυμμένος πίσω ἀπὸ κάποιο πελώριο πιθάρι στὴν αὐλή, παραμόνευε μὲ μάτι ἄγριπνο τὰ ὕποπτα φερσίματά μου...

... Ἡ ὥρα περνοῦσε, κι' εἶχε ἀρχίσει πειὰ νὰ σκοτεινιάζη, δίχως νὰ φαίνεται ἡ Μανταλέν. Εἶχα βαρεθεῖ πειὰ νὰ περμένω κι' ἤμουν ἕτοιμος νὰ φύγω, ὅταν ἔξαφνα ξεπρόβαλλε ἀπ' τὸ σοκκάκι ὁ μικρὸς Ἀντουάν, ξάδελφος τῆς Μανταλὲν κι' ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ συμμορφωμένους μαθητάς μου...

... Τὸν φώναξα κοντά μου προφυλακτικά, καὶ τὸ καϋμένο τὸ παιδὶ ἔτρεξε μὲ προθυμία. Τοῦ εἶπα νὰ διαβάση στὴν ξαδέλφη του ἕνα μικρὸ σημείωμά μου, στὸ ὁποῖο τῆς ὥριζα ἕνα ραντεβοῦ — ἦταν ἀγράμματη ἐκείνη — τοῦ σύστησα προφύλαξι κι' ἐχεμύθεια, καὶ τὸν ἄφησα νὰ φύγη...

... Μὲ χαιρέτησε καλόκαρδα ὁ φτωχὸς κι' ἔτρεξε στὸ σπίτι τοῦ μπάρμπα Γκραμπί, γιὰ νὰ κάνη τὴν παραγγελία μου, ἐνῶ ἐγώ, ἥσυχος πειά, ἄρχισα ν' ἀπομακρύνωμαι γιὰ νὰ ξαναγυρίσω στὸ δωμάτιό μου...

... Δὲν πρόλαβα ὅμως νὰ πάω λίγα βήματα, καὶ στάθηκα ἀπότομα κατάχλωμος. Εἶχαν φτάσει στ' αὐτιά μου ἀπ' τὴν αὐλὴ τοῦ μπάρμπα Γκραμπὶ φριχτὲς βλαστήμιες, στεναγμοὶ πόνου καὶ σπαραχτικὲς κραυγὲς γυναικεῖες...

... Ἔξαλλος ἀπ' τὴν ταραχή μου, καὶ μὲ δαγκωμένη τὴν ψυχὴ ἀπὸ μαῦρα προαισθήματα, ξαναγύρισα πίσω σὰν κάτι νὰ μ' ἔσπρωχνε ἀκατανίκητα πρὸς τὴν αὐλὴ τοῦ μπάρμπα Γκραμπί.

... Ποτέ μου δὲν θὰ ξεχάσω τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσα ἐκεῖ: Στὴ μέση τῆς αὐλῆς, μπρὸς στὴν καλαμοσκέπαστη καλύβα του, στεκόταν τώρα ὄρθιος ἕνας γιγάντιος κτηνάνθρωπος — ὁ μπάρμπα Γκραμπί, ἐξαγριωμένος — καὶ χτύπαγε μὲ τὴν κλειστὴ γροθιά του καταχέφαλα τὴν ἔρημη γυναῖκα του. Ἐκείνη πάλι, ἀτράντχτη καὶ μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, ἀντιμετώπιζε τὸν λυσσασμένο σύζυγό της ἡρωϊκά, δεχόταν μ' ἐγκαρτέρησι τὰ τρομερὰ χτυπήματά του, καὶ προστάτευε μὲ τὸ κορμί της τὸν μικρὸ Ἀντουάν, ξαπλωμένον ἀναίσθητο στὸ χῶμα, λίγα βήματα πιὸ πέρα, γιατί σ' αὐτὸν εἶχε ξεσπάσει πρῶτα ἡ τρομερὴ ὀργὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐκείνου κτήνους.

... Μόλις μ' ἀντίκρυσε ὁ μπάρμπα Γκραμπί, ἀποτραβήχτηκε ἀπ' τὴ μανία του. Ἀφρὸς πετάχτηκε ἀπ' τὰ χείλη του καὶ τὰ μάτια του κόντεψαν νὰ βγοῦν ἀπ' τὶς κόγχες τους.

... Παράτησε τὴν καταπληγωμένη κι' αἱμόφυρτη γυναῖκα του, γύρισε τὴ θολὴ ματιά του πρὸς ἐμένα, καὶ οὔρλιαξε:

... — Ἐδῶ μοῦ βρίσκεσαι, παληοχαμένε;... Ὥστε τοῦ λόγου σου βάλθηκες νὰ ξεμυαλίσης τὴν προκομμένη ψυχοκόρη μου;... Θὰ σᾶς ξεκάνω ὅλους σας, γεννιὲς τοῦ Σατανᾶ... Κι' ἐσένα, παληοκορτάκια, κι' αὐτὸ τὸ ζαγάρι ποὺ φέρνει τὰ γράμματά σου, κι' ἐσένα, μωρὴ ξεμωραμένη, ποὺ κάνεις πλάτες σ' αὐτὲς τὶς ἀτιμίες!...

... Κάτι θέλησα νὰ πῶ, μὰ δὲν μπόρεσα. Τὰ χέρια μου κοντεύτουσαν νευρικά, μὰ μιλιὰ δὲν ἔβγαινε ἀπ' τὸ στόμα μου...

... Σὲ μιὰ στιγμή, δίχως νὰ ξέρω τί κάνω, ἔσκυψα γοργά, ἄρπαξα ἕνα μακρὺ τσεκοῦρι ποὺ βρισκόταν πλάϊ σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ φρεσκοκομμένα ξύλα καὶ τράβηξα σὰν ὑπνωτισμένος πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἔξαλλου μπάρμπα Γκραμπί...

... Ἐκείνος, τυφλωμένος ἀπ' τὴ λύσσα του κι' ἀπὸ τὸ κρασὶ ποὺ εἶχε πιεῖ, παράτησε τὴ γυναῖκα του καὶ γύρισε πρὸς ἐμένα.

... Μὲ κύτταξε λίγες στιγμές, μὲ ἔκφρασι θηρίου. Ἔπειτα μουγκρισε σὰν κτῆνος πεισμωμένο, ἔτρεξε σὰν ἀστραπὴ στὸ καλύβι του, ξεκρέμασε τὸ δίκαννό του καὶ βγαίνοντας πάλι ἔξω, μὲ σημάδεψε καὶ τράβηξε τὴ σκανδάλη...

... Ἕνα ξερὸ «τσάκ» ἀκούστηκε τότε. Τὸ καψοῦλι δὲν πῆρε φωτιά, χαλασμένο ἴσως ἀπ' τὴν ὑγρασία, κι' ὁ μπάρμπα-Γκραμπὶ ξέσπασε σὲ φρικιαστικὲς βλαστήμιες, καθὼς τὸ ἄλλαξε, τοποθετῶντας καινούργιο...

... Ὁ κίνδυνος ποὺ ἀπειλοῦσε τὴ ζωή μου ἦταν ἄμεσος. Τί θέλατε νὰ κάνω;... Ἐννοιωσα πὼς ἂν προλάβαινε ὁ λυσσασμένος ἐκεῖνος λύκος νὰ μὲ ξαναπυροβολήση, θὰ σωριαζόμουν στὸ χῶμα ἄψυχος καὶ χιλιοτρυπημένος ἀπ' τὰ σκάγια...

... Δὲν ἔχασα λοιπὸν καιρό: Ὥρμησα μὲ σβελτάδα τσακαλιοῦ κατεπάνω του, σήκωσα τὸ τσεκοῦρι μου, τὸ κατέβασα μὲ δύναμι ἀφάνταστη στὸ ξεροκέφαλό του, καὶ τοῦ τὸ ἄνοιξα στὰ δύο!

... Μόλις τὸν εἶδα νὰ πέφτη κάτω, ἀπόμεινα σὰν ἀποχαυνωμένος. Ἡ γυναῖκα του οὔρλιαξε λυπητερά, ἄρπαξε τὸν ἀναίσθητο ἀκόμη ἀνηψιό της στὴν ἀγκαλιά της, καί, κυττάζοντας μὲ φρίκη πότε ἐμένα καὶ πότε τὸ πελώριο κορμὶ τοῦ κτηνανθρώπου ποὺ σφάδαζε σπασμωδικὰ στὸ χῶμα, πῆρε τρεχάλα τὶς βουνοπλαγιές, δίχως νὰ μπορέσουν ἔπειτα νὰ ξαναβροῦν τὰ ἴχνη της...

... Μ' ἔπιασαν τὴν ἴδια μέρα καὶ μὲ δικασαν ἔπειτα ἀπὸ μερικοὺς μῆνες. Ὁ μονάκριβος μάρτυρας τῆς σκηνῆς ἐκείνης — ἡ γυναῖκα τοῦ μπάρμπα Γκραμπὶ — δὲν μποροῦσε νὰ καταθέση τὴν ἀλήθεια. Ἔρμαιο τῆς ξαφνικῆς της τρέλλας, στάθηκε ἀδύνατο νὰ βρεθῆ, κι' ἔτσι στὸ δικαστήριο ἡ παληανθρωπιὰ τῆς κοινωνίας σας ἔδωσε καὶ πῆρε: Ἄλλοι ἀπ' τοὺς χωρικοὺς μαρτύρησαν πὼς δολοφονικὰ σκότωσα τὸν μπάρμπα Γκραμπί, γιὰ νὰ τὸν κληρονομήση ἔπειτα ἡ ψυχοκόρη του, τὴν ὁποία θάκανα γυναῖκα μου. Κι' ἄλλοι πάλι μαρτύρησαν πὼς ἀπὸ μῖσος σκότωσα τὸν συγχωριανό τους, γιατὶ κάποτε τσακωθήκαμε στὸ πανηγύρι τοῦ χωριοῦ, τύφλα κι' οἱ δυό μας στὸ μεθύσι...

... Μάταια διαμαρτυρόμουν καὶ φώναζα πὼς βρισκόμουν σὲ νόμιμη ἄμυνα ζωῆς, τὴν ὥρα τοῦ ἐγκλήματος. Κανένας δὲν μὲ πίστευψε, ὅλοι ξέχνιναν ἐπάνω μου τὴ χολὴ τῆς βρωμερῆς ψυχῆς τους, καὶ τὸ δικαστήριο — τὸ παληοδικαστήριό τους — μὲ καταδίκασε σὲ «εἰσόβια δεσμά».

... Οὔτε μὲ «θάνατο» δὲν θὰ τὴ γλύτωνα, ἂν δὲν συνδύαζαν οἱ ἔνορκοι τὶς διαμαρτυρίες μου μὲ τὴ μυστηριώδη ἐξαφάνισι τῆς γρηᾶ-Γκραμπίνας καὶ τοῦ ἀνηψιοῦ της, πρᾶγμα ποὺ τοὺς ἔκανε ν' ἀμφιβάλλουν λίγο γιὰ τὴν προμελέτη καὶ νὰ δώσουν τὴν καταδικαστική τους ψῆφο μαζὶ μὲ μιὰ «σύστασι ἐπιεικείας»... Αὐτὴ εἶνε ἡ δικαιοσύνη σας, κύριε δημοσιογράφε καὶ τέτοια δικαιοσύνη ἐγὼ τὴ φτύνω!...

Κι' ὁ κατάδικος, μουγκρίζοντας ἀπ' τὴ στενοχώρια ποὺ τοῦφερνε ὁ πυρετός, ἔβηξε, ἔφτυσε καί, πέφτοντας ἀνάσκελα, διθίστηκε σὲ λήθαργο γεμάτον ἀγωνία...

Ἐγὼ τότε ἀπομακρύνθηκα μὲ τὸ κεφάλι μου σκυφτό, ἔχοντας μέσα στὴν ψυχή μου ἕνα ἀόριστο συναίσθημα, πὼς ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος δὲν ἔλεγε καθόλου ψέμματα καὶ πὼς ἀληθινὰ ἡ κοινωνία μας κι' οἱ νόμοι της κρύβουν ἀρκετὴ σαπίλα μέσα τους...

Ἡ γυναῖκα του ἄρπαξε τὸν ἀναίσθητο ἀνηψιό της στὴν ἀγκαλιά της...